

هدف زندگی

درس اول

مفاهیم کلیدی

+ ۲ اختلاف در انتخاب هدف

۴ انواع هدف

+ ۱ جهان هدفمند

۳ معیارهای انتخاب هدف‌های اصلی

+ ۵ برترین هدف

آزمون تشخیصی مفاهیم کلیدی

۱ آیات ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ به چه موضوعی دلالت دارند؟ بلد بوم بلد بوم

۲ منشأ اختلاف انسان‌ها در انتخاب هدف، چیست؟ توضیح دهید.

۳ کدام یک از عبارات‌های زیر نادرست است؟

- (الف) برای اینکه بتوانیم با نگاهی درست هدف‌های خود را انتخاب کنیم، نیازمند ملاک و معیار هستیم.
 (ب) مطابق آیات قرآن کریم، کسانی که زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبند، آن مقدار را که خدا بخواهد به ایشان می‌دهد و سپس ایشان در قیامت پاک می‌شوند.
 (ج) مهم‌ترین معیارهای انتخاب هدف در قرآن کریم، انتخاب دنیا و آخرت است.
 (د) خداوند در مورد دنیا طلبان فارغ از آخرت طلبی صفت «سریع الحساب» خود را بیان می‌نماید.

(۴) ج و د

(۳) ب و ج

(۲) الف و ج

(۱) الف و د

۴ آیا فقط اهداف «اصلی» برای زندگی انسان مهم هستند؟ چرا؟

۵ چه تعداد از عبارات زیر درست است؟

- برترین هدف، آن است که تا حدودی جامع باشد و در بردارنده برخی اهداف دیگر نیز باشد.
 - ملاک کامل‌تر بودن هدف، پاسخ‌گویی بیشتر آن به ویژگی بی‌نهایت طلبی انسان است.
 - نزدیکی و تقرب انسان به خداوند، نزدیکی مکانی و ظاهری نیست بلکه نزدیکی حقیقی است.
 - افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، با یک تیر چند نشان می‌زنند.

(۴) چهار

(۳) یک

(۲) سه

(۱) دو

پاسخ

[۳].....گزینه «۲»

[۲].....صفحه ۶ کتاب درسی

[۱].....صفحه ۵ کتاب درسی

[۵].....گزینه «۱»

[۴].....صفحه ۸ کتاب درسی

[زمان شما: ۶۰ دقیقه]

مفاهیم آموزشی

+ ۱ جهان هدفمند

«... در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست. اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست. و اگر جمله را به جا آوری و فراموش نکنی و آن را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی؛ همچنان که پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، توفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی. پس آدمی درین عالم برای کاری آمده است، و مقصود آن است، چون آن نمی‌گزارد، پس هیچ نکرده باشد.

اگر تو گویی اگرچه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی‌کنم در عوض، چندین کار دیگر انجام می‌دهم، گویم آدمی را برای کارهای دیگر نیافریده‌اند. همچنان باشد که تو شمشیر جواهرنشانی که قیمت بر آن نتوان گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده‌ای کنی و یا دیگ زرین را بیاوری و در آن شلغم بپیزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته‌ام! جای افسوس و خنده نباشد؟ حق تعالی نیز تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاد.»

[مولوی]

پایان سخن مولوی: اهمیت شناخت هدف در زندگی

در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود داشته است (یعنی آفرینش جهان، حکیمانه است): زیرا خالق آن‌ها خدایی حکیم است که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد.

قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می‌کند و آفرینش جهان را «حق» می‌داند.

آیه

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ [سورة رعد، آیات ۳۸ و ۳۹]

ترجمه و ما آسمان ها و زمین و آنچه بین آن هاست را به بازیچه نیافریدیم، آن ها را جز به حق خلق نکردیم.**پیام** ۱- حق بودن آفرینش آسمان ها و زمین به معنای هدف دار بودن خلقت آن هاست.

۲- نفی هرگونه بیهودگی و بازیجگی از حقیقت جهان هستی.

۳- جهان آفرینش بی هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه حساب شده ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه ای در حرکت است.

● هدفمندی در آفرینش انسان

حدیث

امام علی (ع) می فرماید: «ای مردم ... هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وا نگذاشته اند تا به کارهای لغو و بی ارزش بپردازد.»

پیام ۱- هدفمندی آفرینش، ۲- حکمت الهی

تفاوت های میان انسان و سایر موجودات در رسیدن به هدف:

موضوع	انسان	حیوان	گیاه
شناخت هدف و حرکت به سوی آن	انتخاب هدف و حرکت به سوی آن	حرکت به سوی هدف به صورت غریزی	حرکت به سوی هدف به صورت طبیعی
استعدادها	نامحدود - مادی و معنوی (متنوع)	محدود - فقط مادی	محدود - فقط مادی
افق نگاه	بی نهایت طلب - به دنبال اهداف پایان ناپذیر - عدم توقف	به دنبال اهداف محدود - توقف در مقصد	به دنبال اهداف محدود - توقف در مقصد

+ ۲ اختلاف در انتخاب هدف

هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می رود. کسانی به دنبال پول و ثروت اند، برخی دل به کشف اسرار جهان سپرده اند، برخی به دنبال جاه و مقام اند، دسته ای خدمت به خلق را سرلوحه زندگی خود قرار داده اند، گروهی به هنرمندی و نقش آفرینی در عرصه های هنری می اندیشند، گروهی نیز در آرزوی قهرمانی در ورزش، پیوسته می کوشند و ...

به عنوان مثال اگر چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می تواند روحیه بی نهایت طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعدادهای گوناگونش باشد، می کوشد به دیگران کمک کند. پس این اختلاف در هدف ها، ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد.

۳ معیارهای انتخاب هدف های اصلی

هدف های انسان باید هم سو با میل بی نهایت طلب و استعداد های متنوع او باشد.

مهم ترین معیارها در قرآن کریم: انتخاب هدفی که هم دنیا را برای ما به ارمغان بیاورد و هم آخرت را!

البته دنیا وسیله ای برای رسیدن به آخرت است و نباید از حد خودش تجاوز کند!

آیه

ترجمه آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می طلبد آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار

خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود. [سورة اسراء، آیه ۱۸]

پیام دوزخ و خواری و بهره مندی اندک از دنیا، سرنوشت دنیا خواهان غافل از آخرت**ترجمه** و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد پاداش داده خواهد شد. [سورة اسراء، آیه ۱۹]**پیام** پاداش الهی، مخصوص معاد باوران که اهل تلاش و کوشش هستند.**ترجمه** ... بعضی از مردم می گویند: خداوند به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره ای ندارند. [سورة بقره، آیه ۲۰۰]**پیام** دنیا طلبان غافل از آخرت، بی بهره گان در آخرت اند.**ترجمه** و بعضی می گویند: پروردگارا در دنیا به ما نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار. [سورة بقره، آیه ۲۰۱]

اینان از کار خود نصیب و بهره ای دارند؛ و خداوند سریع الحساب است. [سورة بقره، آیه ۲۰۲]

پیام پاداش معاد باوری همراه با دنیا خواهی: نصیب و بهره**ترجمه** آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی کنید؟ [سورة قیصم، آیه ۶۰]**پیام** ۱- تعریف حقیقی دنیا، ۲- کم ارزش و ایزاری بودن دنیا**توبه** ترجمه آیات را حفظ کنید. در امتحانات از ترجمه این آیات و کلمات مهم اشاره شده در آن ها استفاده می شود.

هدف های اصلی	هدف های فرعی
پایان ناپذیر و همیشگی	پایان پذیر
ضروری	ضروری / نباید به آن دل ببندیم و آن را جای هدف اصلی قرار دهیم.
مانند خیرخواهی نسبت به دیگران	مثل مال و ثروت

هر جا در سؤالات دیریر که هدف فرعی را هدفی نادرست و منفی معرفی نمود در صد نادرست است چرا که اهداف فرعی کاملاً ضروری هستند. **کلمه مهم** برنامه ریزی انسان باید در برگزیده اهداف اخروی و اهداف دنیوی باشد و به گونه ای تنظیم شود که اهداف اخروی اصل قرار گیرند و هدف های دنیوی در ادامه و تابع آن ها باشند.

۵ + برترین هدف

مصرع زیبای مولوی که می گوید: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» نشان از آن است که **برترین هدف**، آن است که **جامع** باشد و در بردارنده اهداف دیگر نیز باشد.

افراد زیرک و هوشمند اهداف خود را به گونه ای انتخاب می کنند که «با یک تیر چند نشان بزنند».

ملاک کامل تر بودن هدف: پاسخ گویی بیشتر به دو ویژگی انسان:

۱- متنوع بودن استعداد های انسان

۲- بی نهایت طلبی انسان

نمونه انتخاب هدف برتر ← **حضرت علی (ع):**

- آغاز رشد و تکامل ایشان زیر نظر و با تربیت پیامبر اکرم (ص)

- جلوه گاه همه کمالات و زیبایی ها

- اسوه در زمینه های فراوان: علم و دانش، رشادت و جنگاوری، سخنوری و خطابه، مهربانی و دوستی، پهلوانی و جوانمردی، نیایش و عبادت، حق طلبی و عدالت!

- شخصیت بی نظیر پس از رسول خدا (ص)

برترین هدف: انتخاب خداوند به عنوان مقصود اصلی زندگی

هدف نهایی انسان: تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ

این نزدیکی و تقرب، نزدیکی مکانی و ظاهری نیست بلکه **نزدیکی حقیقی** است.

خداوند، سر چشمه **زیبایی ها** و **خوبی ها** است و انسان ها به میزانی که زیبایی ها و خوبی ها را کسب کنند به خدا نزدیک تر می شوند.

● افراد زیرک

این افراد با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، با یک تیر چند نشان می زنند:

۱- هم از بهره های مادی زندگی استفاده درست می کنند.

۲- هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را برای رضای خدا انجام می دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک تر می کنند و سرای آخرت خویش را را نیز آباد می سازند.

البته این هدف، به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می طلبد.

آیه

﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ [سورة نساء، آیه ۱۳۴]

ترجمه هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

پیام ۱- **تمسک به خداوند**، برترین هدف، ۲- هدف جامع

شعر

ای دوست، شکر بهتر یا آنکه شکر سازد؟

ای باغ تویی خوش تر یا گلشن و گل در تو؟

ای عقل تو به باشی در دانش و در پینش؟

فوتی قمر بهتر، یا آنکه قمر سازد؟

یا آنکه بر آرد گل، صد نرگس تر سازد؟

یا آنکه به هر لطفه صد عقل و نظر سازد؟

[مولوی]

پیام ۱- بیانگر برترین هدف، ۲- یک تیر و چند نشان یعنی انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی زندگی

﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ [سورة النعام، آیه ۱۶۲]

ترجمه بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.
پیام انسان‌های مخلص همه چیز از جمله مرگ و زندگی را فقط برای خداوند عالمیان می‌دانند.

تمرین‌های امتحانی

جهان هدفمند

- ۱ چهار گزینه‌ای
کدام یک از عبارات زیر در ارتباط با هدف درست است؟
(الف) اگر جمله را به جا آری و آن را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی!
(ب) حضرت علی (ع) فرمودند: هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لغو کند.
(ج) نخستین تفاوت انسان با حیوان و گیاه این است که انسان، استعداد‌های نامحدود مادی و معنوی دارد و حیوان و گیاه استعداد محدود مادی دارند.
(د) عبارت «بِالْحَقِّ» در آیه شریفه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ ناظر بر هدفمند بودن خلقت و حکمت الهی است.
- ۲ آیه *
۳ درست نادرست
۴ جای خالی
۵ بلند یا سنج
۶ درست نادرست
(الف و ج) ۱ الف و ج ۲ ب و د ۳ الف و د ۴ ج و د
با توجه به آیه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ دو پیام برای آن بنویسید. [رودهن - مدرسه فرزندان - دی ۳۹/۹۹ بار تکرار]
حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدف دار بودن خلقت آن‌هاست. [تهران - نمونه دولتی نظام مافی - فرورد ۱۳۰۱] درست ☐ نادرست ☐
در پس خلقت تک تک موجودات هدفی وجود دارد، زیرا خالق آن‌ها ..... است.
تفاوت انسان با گیاه و حیوان را از نظر اهداف و راه رسیدن به اهداف را بنویسید. [لنگرود - مدرسه فرزندان - دی ۲/۹۹ بار تکرار]
انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود بلکه روز به روز افزون می‌گردد.
[تهران - مدرسه شاهر فطرت معصومه (س) - فرورد ۹۸] درست ☐ نادرست ☐
گیاهان به صورت غریزی و حیوانات به صورت طبیعی و انسان‌ها به صورت اختیاری به سوی هدفشان در حرکت هستند. درست ☐ نادرست ☐
[رودهن - مدرسه فرزندان - دی ۲/۹۹ بار تکرار]
اگر بگوییم «در حرکت به سوی هدف انسان متفاوت از حیوانات و گیاه عمل می‌کند» کدام گزینه این عبارت را تأیید می‌کند؟ [رودهن - مدرسه فرزندان - دی ۹۹]
(۱) انسان پس از تشخیص و انتخاب هدف به سمت آن می‌رود اما گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سمت هدف می‌روند.
(۲) انسان هدف خود را می‌شناسد و به صورت طبیعی به سمت آن می‌رود اما گیاهان و حیوانات به صورت غریزی به سمت هدف می‌روند.
(۳) انسان پس از تشخیص و انتخاب هدف به سمت آن می‌رود اما گیاهان به صورت غریزی و حیوانات به طور طبیعی به سوی هدف می‌روند.
(۴) گیاهان و حیوانات ابتدا هدف را تشخیص داده سپس آن را انتخاب کرده و بعد به سوی آن می‌روند اما انسان‌ها به یک باره به سوی هدف می‌روند.
تفاوت‌های انسان با گیاهان و جانوران در رسیدن به هدف چیست؟ (دو مورد) [تهران - مدرسه فطرت زهر (س) - دی ۱۳۰۰]

اختلاف در انتخاب هدف

- ۱۰ چهار گزینه‌ای
در ارتباط با اختلاف انسان‌ها در هدف‌هایشان، کدام یک از عبارات نادرست است؟
(الف) نگرش هر انسان منشأ اختلاف در انتخاب هدف او با دیگران است.
(ب) هدف‌های مختلف در حقیقت سرچشمه نوع نگاه و اندیشه افراد است.
(ج) دنیای حیرت انگیز ما انسان‌ها معلول مواجهه با اختلاف در هدف‌ها است.
- ۱۱ درست نادرست
۱۲ جای خالی
۱۳ کوتاه یا سنج
۱۴ چهار گزینه‌ای
۱۵ بلند یا سنج
(الف و ج) ۱ ج ۲ الف و ب ۳ ب و ج ۴ ب
اختلاف در هدف‌ها ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد. [تهران - نمونه دولتی نظام مافی - فرورد ۱۳۰۱ / ۳۰ بار تکرار] درست ☐ نادرست ☐
اختلاف انسان‌ها در اندیشه و باور باعث اختلاف آن‌ها در ..... شده است. [گلستان - مدرسه شهید بهشتی - دی ۱۳۰۰]
آنچه موجب اختلاف در انتخاب هدف‌ها می‌شود، چیست؟ [بابل - مدرسه شاهر موسی بن جعفر (ع) - دی ۱۳۰۰ - با اثرکی تغییر]
گاهی می‌بینیم اهدافی که انسان‌ها انتخاب می‌کنند با هم متفاوت است این اختلاف در اهداف ریشه در چه دارد؟ [تهران - مدرسه دکتر حسینی - دی ۱۳۰۰]
(۱) سرمایه و امکانات (۲) میزان بی‌نهایت طلبی (۳) نوع نگاه و اندیشه انسان (۴) شخصیت و روحیات
منشأ اختلاف در انتخاب هدف‌ها در چیست؟ (به طور کامل توضیح دهید.) [فعالیت کلاسی - صفحه ۶ کتاب درسی] [بابل - مدرسه شاهر موسی بن جعفر (ع) - دی ۱۳۰۰ / ۷ بار تکرار]

۳ معیارهای انتخاب هدف‌های اصلی

کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟ ۱۶ چهار گزینه‌ای

- (الف) خواهان زندگی زودگذر دنیا بودن فارغ از آخرت طلبی نتیجه‌ای برابر با خواری اخروی دارد.
(ب) نصیب و بهره از آن کسانی است که هم دنیا را بخواهند و هم آخرت را!
(ج) عالم برزخ در قرآن کریم به «کالا» تعبیر شده است.

(۱) ج (۲) الف و ج (۳) ب (۴) الف و ب

[توبیر - صفحه ۷ کتاب درسی]

آیه ۱۷

در ترجمه آیه شریفه زیر تدبر و یک پیام از آن را استخراج کنید.

«اینان از خود نصیب و بهره‌ای دارند و خداوند سریع الحساب است»

آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن تلاش کند و ..... باشد پاداش داده خواهد شد.

ملاک و معیار چیست؟ ۱۸ چالی خالی

[تهران - مدرسه فرزاتنگان - دی ۹۹]

[تهران - مدرسه روشنگران - دی ۱۳۰۰]

[ملایر - مدرسه ستارگان - دی ۱۳۰۰]

دعای «پروردگارا ما را از عذاب آتش نکه دار.» از زبان افراد مورد اشاره در کدام یک از آیات مبارکه است؟ ۱۹ کوته یاسج

(۱) اینان از خود نصیب و بهره‌ای دارند و خداوند سریع الحساب است.

(۲) آن کس را که سرای آخرت را بطلبد و برای آن تلاش کند پاداش داده خواهد شد.

(۳) بعضی گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما.

(۴) آن چه به شما داده شده کالای زندگی دنیا و آرایش آن است.

۴ انواع هدف

کدام یک از عبارات زیر درست است؟ ۲۱ چهار گزینه‌ای

(الف) اهداف فرعی برای زندگی ما خوب و ضروری‌اند اما باید حتی المقدور اهداف اصلی را اولویت قرار داد.

(ب) دنیا طلبی هدفی است اصلی که در کنار اهداف فرعی، سعادت انسان را رقم می‌زند.

(ج) حرکت به سوی اهداف فرعی حیل شیطان و نفس برای دور کردن انسان از سعادت است.

(۱) ب (۲) الف (۳) الف و ب (۴) ب و ج

☐ درست ☐ نادرست

هدف‌های اصلی و فرعی هر دو وسیله‌ای ضروری برای رسیدن به کمالات هستند.

[تهران - مدرسه شاه رباطة الرسول - دی ۹۹]

☐ درست ☐ نادرست

دل بستن به اهداف فرعی مانع رسیدن به اهداف اصلی می‌شود.

[قارص - مدرسه سما - دی ۱۳۰۰]

☐ درست ☐ نادرست

بین اهداف فرعی و اصلی تنها اهداف اصلی برای زندگی انسان ضروری است.

[سمنان - مدرسه فرزاتنگان - دی ۱۳۰۰]

[تهران - مدرسه فرزاتنگان - دی ۹۹]

هدف‌های اصلی و فرعی هر دو خوب و برای زندگی ما ..... هستند.

برنامه‌ریزی انسان باید به گونه‌ای تنظیم شود که اهداف ..... اصل قرار گیرند و هدف‌های دنیوی ..... و تابع آن‌ها باشند.

[تهران - مدرسه دکتر حسینی - دی ۱۳۰۰]

[تهران - مدرسه فقرت زهرا (س) - دی ۱۳۰۰]

هدفی کامل‌تر است که بتواند پاسخ‌گوی دو ویژگی ..... و ..... انسان باشد.

اهداف اصلی و فرعی را توضیح دهید.

۵ + بهترین هدف

کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟ ۲۲ بلسد یاسج

(الف) بیت «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟ / یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟» ناظر بر انتخاب هدف جامع برای انسان است.

(ب) حضرت علی (ع) بهترین الگو برای انتخاب هدف اصلی است.

(ج) نزدیکی و تقرب انسان به خداوند، نزدیکی حقیقی نیست بلکه نزدیکی ذهنی است.

(د) بیت «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» ناظر بر انتخاب نکردن اهداف فرعی در زندگی است.

(۱) الف و ج (۲) ج و د (۳) الف و ب (۴) ب و د

☐ درست ☐ نادرست

جامع‌ترین و اصلی‌ترین هدف انسان نزدیکی به خداوند است.

[بابل - مدرسه شاه موسی بن یعقوب (ع) - دی ۱۳۰۰ / ۲ بار تکرار]

☐ درست ☐ نادرست

نزدیکی و تقرب به خداوند نزدیکی مکانی و حقیقی است.

[کرج - مدرسه سلاله - دی ۱۳۰۰]

- ۳۲ جای خالی عبارت با یک تیر چند نشان زدن اشاره به هدف ..... دارد.
- ۳۳ برترین، کامل ترین و ارزشمندترین هدف زندگی که سرچشمه خوبی ها و زیبایی هاست ..... است.
- ۳۴ با توجه به آیه ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ راه رسیدن به نعمت های دنیوی و اخروی چیست؟
- ۳۵ نزدیک شدن به خداوند که سرچشمه خوبی ها و زیبایی هاست چگونه است؟
- * ۳۶ شعر «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» چه ارتباطی با موضوع هدف زندگی دارد؟
- ۳۷ منظور از تقرب و نزدیکی به خدا چیست؟

[انربشه و تمقیق - صفحه ۱۳ کتاب درسی] [تفران - نمونه دولتی نظام هائی - فردار ۱۴۰۱ / ۳ بار تکرار]

[تکرور - مدرسه فرزانگان - دی ۹۹]

● سؤال های ویژه امتحان برای کنکور

- ۳۸ از تفاوت های هدف و حرکت به سوی هدف میان انسان، حیوان و گیاه دو مورد را بیان کنید.
- ۳۹ افراد زیرک چه کسانی هستند؟
- ۴۰ مفهوم آیه شریفه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لِاعْبَيْنَ...﴾ با کدام عبارت، مشابه است؟
- ۱) حق تعالی انسان را ارزش بسیار داده و او را در آسمان و زمین قدرت برتری و استفاده داده است.
- ۲) میان هدف انسان و موجودات تفاوت های بسیاری وجود دارد که به ویژگی های خاص انسان باز می گردد.
- ۳) حیوانات و گیاهان به صورت غریزی به سوی هدف خود در حرکت هستند و حرکت انسان بی هدف نیست.
- ۴) در عالم یک چیز فراموش کردن نیست و اگر همه را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.
- ۴۱ مطابق آیات قرآن کریم عاقبت کسی که فقط زندگی دنیا را طلب کند، کدام است و زندگی دنیایی او چگونه خواهد بود؟
- ۱) برزخ - در دنیا نیکی می بیند ولی در آخرت از آن بهره ای ندارد.
- ۲) دوزخ - در دنیا نیکی می بیند ولی در آخرت از آن بهره ای ندارد.
- ۳) برزخ - به میزانی که خداوند اراده کند و بخواهد از آن بهره مند می شود.
- ۴) دوزخ - به میزانی که خداوند اراده کند و بخواهد از آن بهره مند می شود.
- ۴۲ دقت در کدام آیه شریفه به انسان در یافتن هدف اصلی زندگی کمک می کند و دستیابی به آن چه چیزی را می طلبد؟
- ۱) ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ - همت بزرگ و اراده محکم
- ۲) ﴿مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَ نَحْيَا وَ مَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ﴾ - همت بزرگ و اراده محکم
- ۳) ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ - شناخت مقصد و هدف نهایی
- ۴) ﴿مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَ نَحْيَا وَ مَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ﴾ - شناخت مقصد و هدف نهایی
- ۴۳ بیت زیر به دنبال انتقال کدام مفهوم به مخاطب است؟
- «ای باغ تویی خوش تر یا گلشن و گل در تو / یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد»
- ۱) انسان در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است.
- ۲) برخی با خوبی ها و زیبایی های درون خود به دنبال هدف می گردند.
- ۳) برخی از هدف ها به گونه ای هستند که هدف های دیگر را نیز در بردارند.
- ۴) افرادی هستند که به حیات دنیوی راضی شده اند و به آن آرام گرفته اند.
- ۴۴ نوع نگاه و اندیشه هرانسانی چه چیزی را مشخص می کند و ملاک ارزشمندی آن کدام است؟
- ۱) اهداف - هم سویی با میل بی نهایت طلب انسان و استعداد های متنوع او
- ۲) اهداف - تلاش برای رسیدن به پاداش اخروی و رها نمودن امکانات دنیوی
- ۳) بینش و نگرش - هم سویی با میل بی نهایت طلب انسان و استعداد های متنوع او
- ۴) بینش و نگرش - تلاش برای رسیدن به پاداش اخروی و رها نمودن امکانات دنیوی

[انسانی - دافل ۹۹]

[هنر - دافل ۹۹]

[هنر - دافل ۹۹]

[تهری - دافل ۹۸]

[انسانی - دافل ۱۴۰۱]

سؤال های ویژه امتحان برای کنکور	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴
کد مفاهیم کلیدی	۱	۵	۱	۳	۵	۵	۲

۱ [۱] ..... گزینه «۳»

بررسی عبارات نادرست:

عبارت «ب»: ایشان فرمودند: «هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وا نگذاشته اند تا به کارهای لغو و بی ارزش بپردازد.» عبارت «ج»: این تفاوت، دومین تفاوت است و نخستین تفاوت انسان و حیوان و گیاه در این است که انسان بعد از شناخت هدف و انتخاب آن به سوی آن حرکت می‌کند اما حرکت به سوی هدف در حیوان غریزی و در گیاهان طبیعی است.

۲ [۲] ..... ۱- هدفمندی جهان، ۲- حکمت الهی

۳ [۳] ..... درست

۴ [۴] ..... حکیم

۵ [۵] ..... تفاوت‌ها میان هدف انسان، حیوانات و گیاهان:

این تفاوت به ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات باز می‌گردد: ۱- انسان هدف را انتخاب و به سوی آن حرکت می‌کند اما حرکت به سوی هدف در حیوان غریزی و در گیاهان طبیعی است.

۲- انسان، استعداد‌های نامحدود مادی و معنوی دارد و حیوان و گیاه استعداد محدود مادی دارند.

۳- انسان بی‌نهایت طلب و توقف ناپذیر و همواره در حال انتخاب هدف است اما حیوان و گیاه وقتی به سر حدی از رشد و کمال می‌رسند، متوقف می‌شوند.

۶ [۶] ..... درست

۷ [۷] ..... نادرست؛ گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی و انسان‌ها به صورت اختیاری به سوی هدفشان در حرکت هستند.

۸ [۸] ..... گزینه «۱»

۹ [۹] ..... ۱- انسان پس از شناخت، با انتخاب به سوی هدفش حرکت می‌کند در حالی که حیوان به صورت غریزی و گیاه به صورت طبیعی به سمت هدف خود حرکت می‌کنند.

۲- انسان بی‌نهایت طلب و توقف ناپذیر است در حالی که گیاه و حیوان محدودند و توقف پذیرند.

۱۰ [۱۰] ..... گزینه «۴»

بررسی عبارت نادرست:

عبارت «ب»: «سرچشمه» یعنی «علت» و اختلاف در هدف گذاری نتیجه نوع نگاه افراد است نه برعکس!

۱۱ [۱۱] ..... درست

۱۲ [۱۲] ..... هدف‌ها

۱۳ [۱۳] ..... نوع نگاه و اندیشه انسان

۱۴ [۱۴] ..... گزینه «۳»

۱۵ [۱۵] ..... اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعداد‌های گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. کسی هم که فکر می‌کند با داشتن شهرت می‌تواند به این نتایج برسد، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد. پس این اختلاف در هدف‌ها، ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد.

۱۶ [۱۶] ..... گزینه «۱»

بررسی عبارت نادرست:

عبارت «ج»: توصیف «کالا» در مورد دنیا است نه برزخ!

۱۷ [۱۷] ..... انسان باید در انتخاب هدف ملاک و معیار داشته باشد و به گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که در برگزیده اهداف اخروی و اهداف دنیوی باشد به گونه‌ای که اهداف اخروی اصل قرار گیرند و هدف‌های دنیوی در ادامه و تابع آن‌ها باشند. پس هدفی که هم تأمین کننده دنیا و هم تأمین کننده آخرت باشد موجب بهره‌مندی انسان و رسیدن به مقصد می‌شود.

۱۸ [۱۸] ..... با ایمان

۱۹ [۱۹] ..... هدفی که هم دنیا و هم آخرت را برای ما به ارمغان بیاورد.

۲۰ [۲۰] ..... گزینه «۳»

۲۱ [۲۱] ..... گزینه «۲»

بررسی عبارات نادرست:

عبارت «ب»: دنیا طلبی هدف فرعی است و سعادت انسان در گرو اهداف اصلی است. عبارت «ج»: اهداف فرعی بد نیستند و حرکت به سوی آن‌ها نیز گناه نمی‌باشد.

۲۲ [۲۲] ..... درست

۲۳ [۲۳] ..... درست

۲۴ [۲۴] ..... نادرست؛ اهداف فرعی نیز ضروری هستند اما نباید اولویت قرار گیرند.

۲۵ [۲۵] ..... ضروری

۲۶ [۲۶] ..... اصلی - در ادامه

۲۷ [۲۷] ..... بی‌نهایت طلبی - استعداد‌های متنوع

۲۸ [۲۸] ..... هدف‌های اصلی و فرعی هر دو خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آنقدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات باز دارند. تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آن‌ها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.

۲۹ [۲۹] ..... گزینه «۲»

بررسی عبارات نادرست:

عبارت «ج»: نزدیکی به خداوند حقیقی است.

عبارت «د»: این بیت در مورد انتخاب هدف جامع و برترین هدف است. ضمناً اهداف فرعی نیز بد نیستند و ضروری هستند.

۳۰ [۳۰] ..... درست

۳۱ [۳۱] ..... نادرست؛ نزدیکی مکانی نیست چرا که خداوند جسم نیست و مکانی ندارد.

۳۲ [۳۲] ..... برتر

۳۳ [۳۳] ..... خداوند

۳۴ [۳۴] ..... تبعیت از فرمان‌های خداوند

۳۵ [۵] ..... نزدیکی و تقرب به خداوند، نزدیکی مکانی و ظاهری نیست. چه بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند ولی هیچ نزدیکی به هم احساس نکنند. نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است، همان طور که دوری از او هم بدترین نوع دوری است. خدا سرچشمه زیبایی ها و خوبی هاست و انسان ها به میزانی که زیبایی ها و خوبی ها را کسب کنند به خدا نزدیک تر می شوند.

۳۶ [۵] ..... انتخاب هدف برتر و جامع سبب می شود سایر اهداف نیز در دل آن جای گیرند و انسان از منفعت همه اهداف بهره مند شود.

۳۷ [۵] ..... نزدیکی به حقیقت خداوند و مقام و صفات او به هر میزان که انسان از زیبایی ها و خوبی ها کسب کند.

• پاسخ سؤال های ویژه امتحان برای کنکور

۳۸ [۱] ..... ۱- حرکت انسان پس از شناخت هدف، انتخابی است اما حرکت گیاه، طبیعی و حرکت حیوان غریزی است.

۲- انسان دارای استعداد های نامحدود مادی و معنوی است در حالی که حیوان و گیاه فقط استعداد های محدود مادی دارد.

۳۹ [۵] ..... کسانی که با انتخاب خداوند هم به بهره های مادی زندگی می رسند و هم به بهره های معنوی!

۴۰ [۱] ..... گزینه «۴»

۴۱ [۳] ..... گزینه «۴»

ترجمه آیه ۱۸ سوره اسراء: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می دهیم؛ پس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»

۴۲ [۵] ..... گزینه «۱»

مطابق آیه ۱۰۳ سوره نساء، هدف اصلی (خداوند) به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می طلبد؛ همان طور که دستیابی گوهرهای گران قدر دریاها، پشتکاری شگرف می خواهد.

۴۳ [۵] ..... گزینه «۳»

برخی هدف های زندگی در بردارنده هدف های دیگر نیز هستند و رسیدن به آن ها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست. به میزانی که این گونه هدف ها برتر و جامع تر باشند، هدف های بیشتری را در درون خود جای می دهند.

۴۴ [۲] و [۳] ..... گزینه «۱»

یادداشت